

Etiologie kopřivky v pediatrii

MUDr. Jiří Bufka¹, MUDr. Jan Schwarz¹, MUDr. Lenka Vaňková², prof. MUDr. Josef Sýkora, Ph.D.¹

¹Lékařská fakulta Univerzity Karlovy v Plzni a Dětská klinika, Fakultní nemocnice, Plzeň

²Lékařská fakulta Univerzity Karlovy v Plzni a Ústav histologie a embryologie, Plzeň

Kopřivka je časté onemocnění s typickým klinickým obrazem. Přestože je kopřivka poměrně jasnou diagnózou, u více než 20% populace je nutné v rámci diferenciální diagnostiky vyloučit závažnější příčiny. V článku je uvedena základní klasifikace, patofyziologie, nejčastější příčiny, diagnostika a základní léčba kopřivky.

Klíčová slova: kopřivka, etiopatogeneze, diferenciální diagnostika, léčba.

Etiology of urticaria in paediatrics

Urticaria is widely considered disease with typical skin reaction. Although the clinical diagnosis of urticaria is relatively straightforward, in more than 20% of the population it is necessary to exclude more serious causes as part of the differential diagnosis. Etiology of urticaria is mentioned in the article with regard to its pathophysiological background.

Key words: urticaria, etiopathogenesis, differential diagnosis, treatment.

Úvod

Kopřivka je typicky charakterizována výsevy svědivých erytematózních pomfů různé velikosti (Obr. 1). Kopřivkový exantém obvykle vymizí do 24 hodin bez rezidua. V některých případech se může objevit současně s angioedémem, který typicky postihuje i hlubokou dermis a podkožní tuk, a to v oblastech jako jsou rty, jazyk, periorbitální tkáň či ruce. Angioedém může přetrvávat až 72 hodin a je často doprovázen pocitem pálení, event. bolestí. Naopak svědění není u angioedému běžné.

Příčinou kopřivky mohou být alergické reakce, autoimunitní onemocnění, specifické spouštěče (léky, potravinové antigeny, fyzikální a nefyzikální podněty, stres), infekce (u predisponovaných pacientů) a event. malignity. Nejčastější je však kopřivka idiopatická.

Kopřivka s angioedémem nebo bez něj může být společně s dušností, chrapotem, sípáním, bolestmi břicha a průjemem proje-

vem anafylaxe – náhle vzniklé závažné reakce postihující více orgánových systémů. Kardiopulmonální nestabilita při anafylaxi může vést k život ohrožující situaci – anafylaktickému šoku.

V textu se zaměříme především na možné příčiny vzniku kopřivky z patofyziologického pohledu.

Klasifikace (1)

Kopřivku klasifikujeme do 2 typů:

1. Spontánní kopřivka

a) **akutní kopřivka** je charakterizována spontánními výsevy po dobu kratší než 6 týdnů

b) **chronická kopřivka** je charakterizována spontánními výsevy alespoň 2 dny v týdnu po dobu 6 a více týdnů

2. **Indukovaná kopřivka** je spouštěna specifickými **fyzikálními podněty** (chlad, teplo, sluneční záření, vibrace, tlak), **léky**, **potravinami** nebo **stresem**

Obr. 1. Erytematózní, splývající kopřivkové pomfy (foto archiv autora)

Patofyziologický podklad kopřivky

Hlavním mediátorem patogeneze kopřivky je **histamin** a další vazoaktivní látky uvolňované nejčastěji z mastocytů, bazofilů, event. jiných intracelulárně aktivovaných buněk (Obr. 2).

MUDr. Jiří Bufka
Lékařská fakulta Univerzity Karlovy a Dětská klinika, Fakultní nemocnice, Plzeň
bufkaj@gmail.com

Cit. zkr: *Pediatr. praxi.* 2023;24(6):403-406

Článek přijat redakcí: 9. 10. 2023

Článek přijat k publikaci: 31. 10. 2023